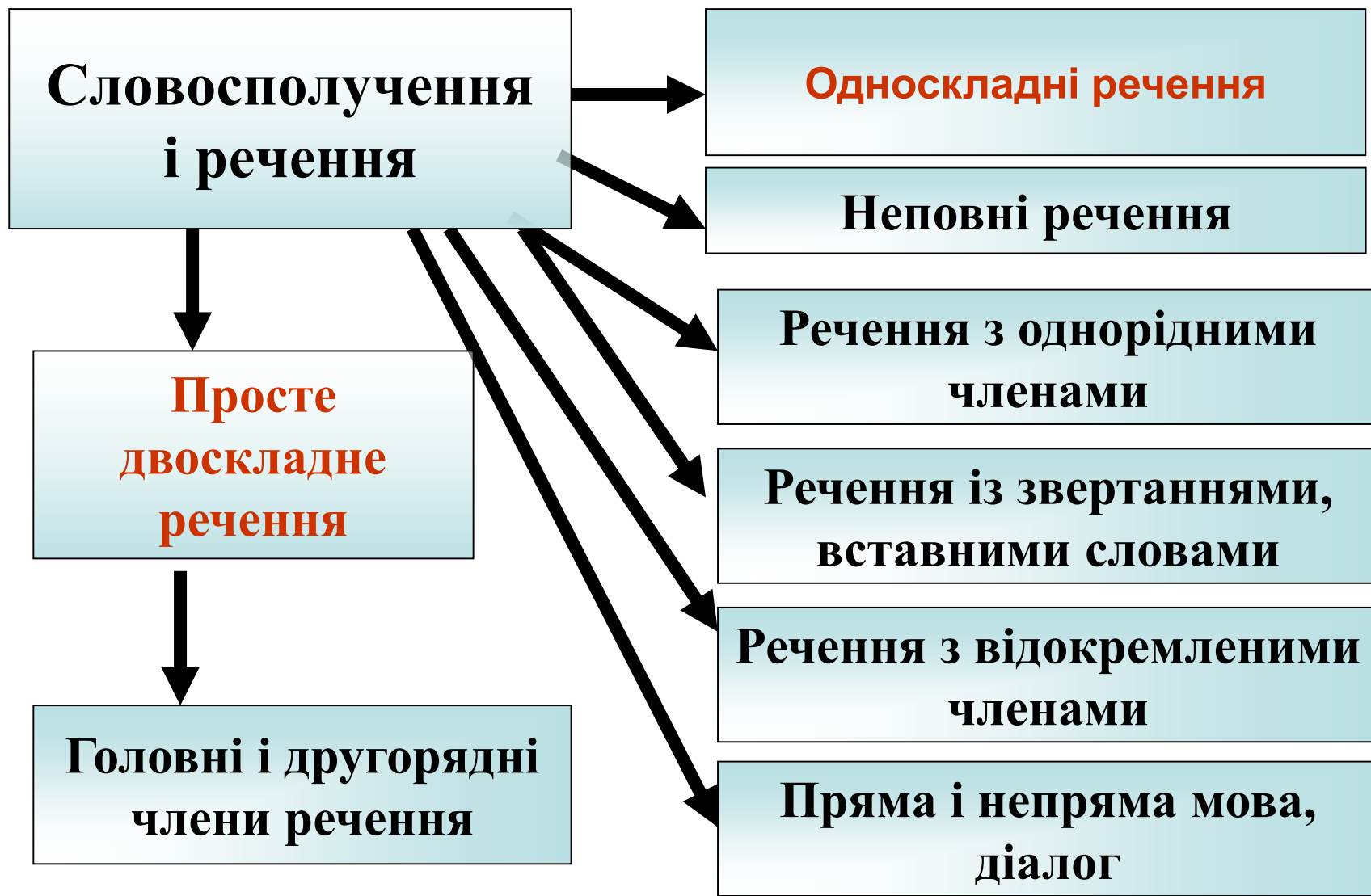


Синтаксис



08.-09.03.23
8-Б (1 гр.), В.
Укр.мова
Вч.: Харенко Ю.А.



Тема: Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.

Двокрапка і тире при узагальнювальних словах в реченнях з однорідними членами



Мета уроку:

Розуміти, що виражають узагальнювальні слова при однорідних членах речення; з'ясувати, які розділові знаки уживаємо при узагальнювальних словах, якими членами речення найчастіше виражаються узагальнювальні слова; навчитися інтонувати речення з узагальнювальними словами?

Слів на описи не трачу, словом не передаси
Їх земної, безсловесної, дивовижної краси.

Люди дивляться, п'яніють, в них кохаються віки,
Нареченим їх дарують, заплітають у вінки.

Ними кожен свою радість, власне щастя назива,
Квіти часто нам говорять втричі більше, ніж слова...



В.Симоненко

Слів на описи не трачу, словом не передаси
Їх **земної, безсловесної, дивовижної** краси.

Люди **дивляться, п'яніють**, в них кохаються віки,
Нареченим їх **дарують, заплітають** у вінки.

Ними кожен свою **радість**, власне **щастя** назива,
Квіти часто нам говорять втричі більше, ніж слова...



В.Симоненко

Квіткова галявина

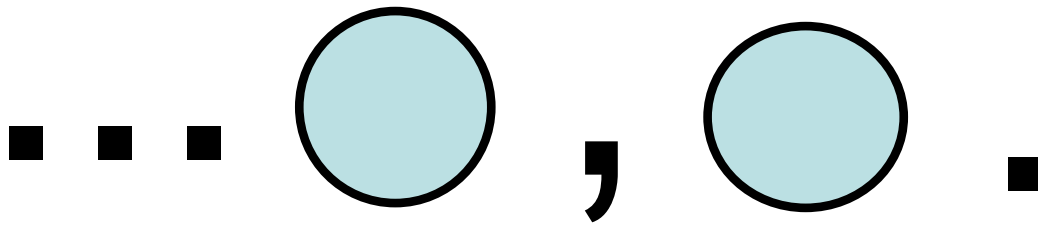
**Записати
речення,
намалювати
графічні
схеми до них.**



**Вінок захищав дівчину від
лихого ока, нечистої сили.**



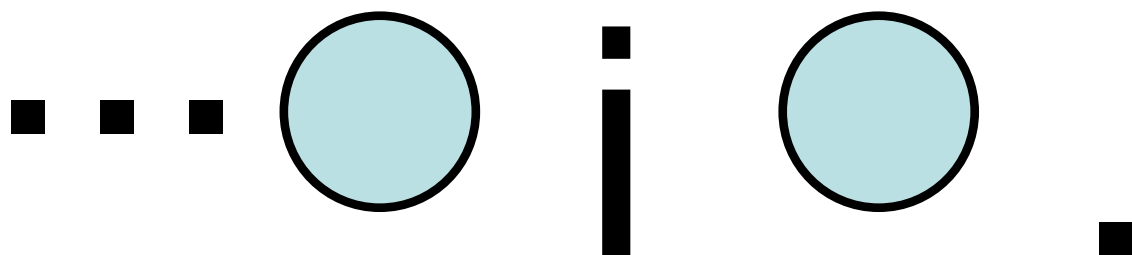
**Вінок захищав дівчину від
лихого ока, нечистої сили.**



Дівчата плели вінки і співали.



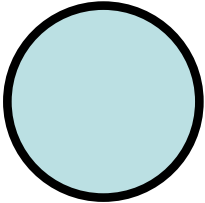
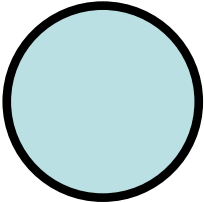
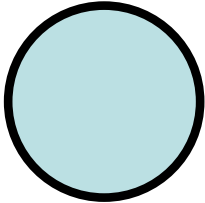
Дівчата **плели** вінки і **співали**.



**І Великдень, і Трійця, і Купала
не обходились без квітів.**



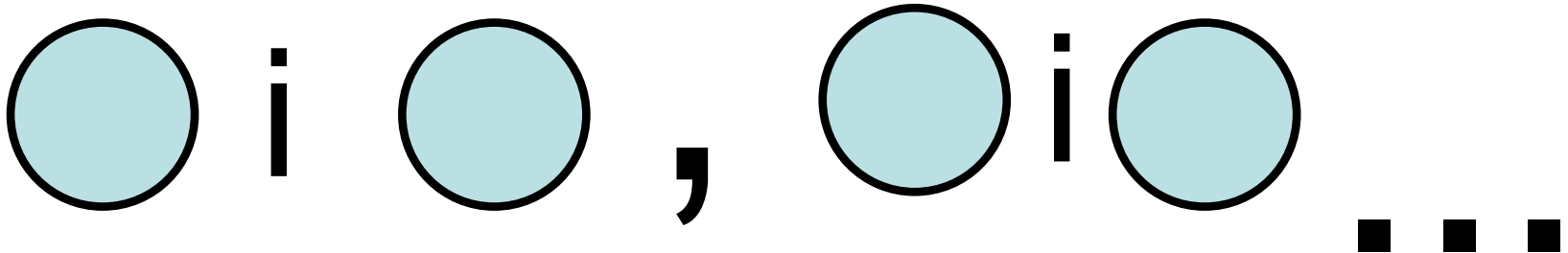
І Великдень, і Трійця, і Купала
не обходились без квітів.

і  , і  , і  ...

**Легенди і перекази, казки і пісні
розповідають про вінок.**



Легенди і перекази, казки і пісні
розповідають про вінок.



Міркуємо!

**Незабудка, чорнобривці,
любисток, волошка, ромашка,
червоний мак...**

Квіти

Узагальнювальне слово — це граматична форма, що вживається як назва найближчого родового або більш широкого поняття, яке об'єднує видові й конкретні поняття в межах одного роду.

УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНІ СЛОВА

Можуть виражатися іменниками, займенниками, прислівниками, словосполученнями

Можуть стояти перед однорідними членами речення і після них

Узагальнювальне слово та однорідні члени речення виступають у ролі того самого члена речення

Однорідні члени речення щодо узагальнювальних слів є **уточнювальними** словами.

Пояснювальний зв'язок між узагальнювальними словами і однорідними членами речення може підкреслюватися словами **як-от, а саме**



Після узагальнюючого слова
перед однорідними членами
речення

- Тиша вже панувала **скрізь**:
на вершечку стрілецької
гори, на горах і водолінках.

Перед словами як-от, наприклад, а
саме, що стоять після узагальнюючого
слова

- На берегах Дніпра розташовано багато
міст, **як-от**: Київ, Черкаси, Запоріжжя.

ТИРЕ



Узагальнююче слово стоїть
після однорідних членів

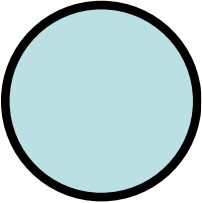
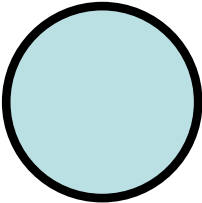
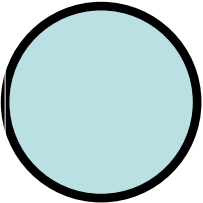
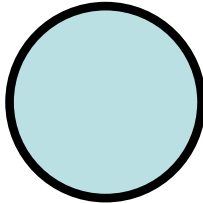
На вершечку стрілецької
гори, на горах і водолінках —
скрізь уже почувалася тиша.

Якщо однорідні члени
стоять всередині речення
після узагальнюючого слова,
то перед однорідними
членами ставиться
двокрапка, а після них —
тире.

Скрізь: на вершечку
стрілецької гори, на горах і
водолінках — уже панувала
тиша.

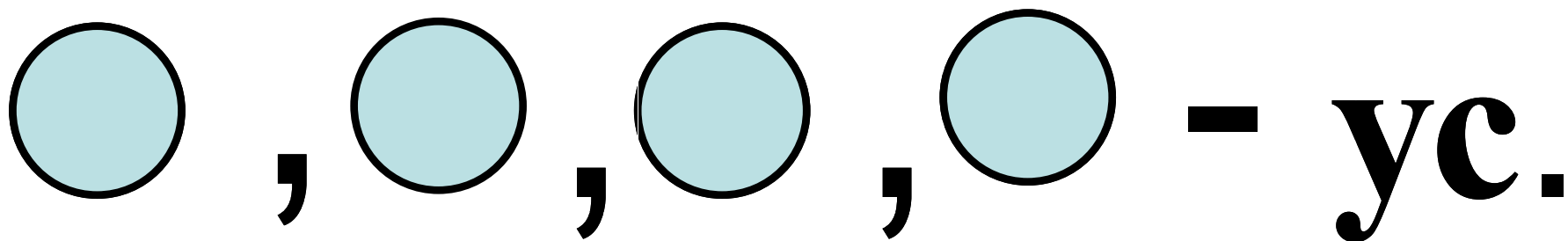
**У вінку були такі стрічки: жовті,
світло-зелені, блакитні, сині,
жовтогарячі, фіолетові,
малинові, рожеві.**

У вінку були **такі** стрічки: **жовті, світло-зелені, блакитні, сині, жовтогарячі, фіолетові, малинові, рожеві.**

Ус: , , ,  .

**Ритуальні, звичайні, магічні,
лікувальні – такі віночки
існували в Україні.**

**Ритуальні, звичайні, магічні,
лікувальні – такі віночки
існували в Україні.**



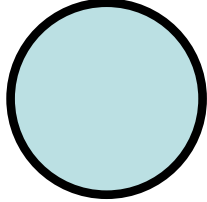
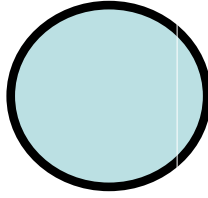
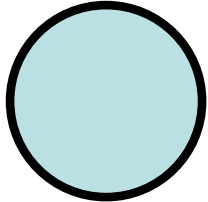
**Усі квіти у віночку: чорнобривці,
незабудки, барвінок, ромашки –
лікували дитину.**

**Усі квіти у віночку: чорнобривці,
незабудки, барвінок, ромашки –
лікували дитину.**

Ус: ○, ○, ○, ○ – ...

**Деякі квіти лікують від сердечних
хвороб, а саме: мальва, ружа,
півонія.**

Деякі **квіти** лікують від сердечних
хвороб, **а саме: мальва, ружа,**
півонія.

Ус, як от
а саме:  ,  ,  .

наприклад

**Зеленими, білими, червоними барвами виграє
калинове диво **скрізь**: у садках,
у луках , на подвір`ях.**

У садках, у луках , на подвір`ях – **скрізь
виграє зеленими, білими, червоними
барвами калинове диво**



Домашнє завдання

§ 29, ст. 104 (вивчити правила)

Вправа 5 на ст. 106

*(переписати речення, розставити розділові
знаки, накреслити схеми речень)*

